

Nefndasvið Alþingis
Alþingi
Kirkjustræti
150 Reykjavík

Tilv. yðar:
Tilv. vor: 98.11
Reykjavík, 28.02.2005

Með vísan til erindis Efnahags- og viðskiptanefndar, dags. 10. febrúar sl., sendist hér með umsögn Landsvirkjunar um frumvarp fjármálaráðaherra um skattskyldu orkufyrirtækja.

Tímalengd yfirfæranlegra tapa

Í frumvarpinu eru engin sérákvæði um tímalengd yfirfæranlegra tapa. Það þýðir að almenn ákvæði laga um tekju- og eignarskatt eiga að gilda um það efni. Samkvæmt 8. tölulið 31. gr. laga um tekju- og eignarskatt, nr. 90/2003, er heimilt að færa eftirstöðvar rekstrartapa síðastliðinna tíu ára á móti hagnaði. Vegna mikilla sveiflna sem geta orðið hjá orkufyrirtækjum í afkomu, langt umfram það sem á við um annan atvinnurekstur, þá er það mat fyrirtækisins að þetta ákvæði laganna sé óviðunandi og verði að breyta. Þessu er haldið fram, jafnvel þótt nokkurt svigrúm sé til að þess að hafa áhrif á fjárhæð yfirfæranlegs taps með breytingum á afskriftahlutföllum, sem kveðið er á um í 5. gr. frumvarpsins.

Nokkur atriði styðja að tímalengd yfirfæranlegra tapa þarf að vera meiri en tíu ár. Eitt er það að orkufyrirtæki kunna eðli máls samkvæmt að búa við það ástand að hafa afkastagetu umfram eftirspurn eftir orku. Á þeim tíma er við því að búast að tap verði á rekstri, enda færast vaxtakostnaður og afskriftir af fullum þunga án þess að rekstrartekjur hækki með sambærilegum hætti. Meðan þetta ástand varir, sem getur tekið til nokkurra ára, hækkar yfirfæranlegt tap en fjárhæð þess getur verið slík að hagnaðarrektur síðar nær ekki að jafna tapið í skattalegum skilningi, ef yfirfærslutíminn er ekki nógu langur. Miklar breytingar á gengi gjaldmiðla geta einnig haft veruleg áhrif í þessu sambandi.

Í annan stað getur það gerst hjá orkufyrirtækjum að tap verði í bókhaldslegum skilningi (og skattalegum) framan af gangsetningu orkumannvirkja, jafnvel þótt afkastageta sé nýtt að fullu. Þetta á sérstaklega við um orkumannvirki sem byggð eru til þess að sinna orkukaupum tiltekinna stóriðjufyrirtækja. Verðlagningu í slíkum rekstri er þannig hagað að hagnaður verði á líftíma viðkomandi mannvirkja, en þar sem heildarkostnaður fer stíglækkandi á þeim tíma vegna þess að fjármagnskostnaður lækkar eftir því sem lán eru endurgreidd, en tekjur eru jafnar og stöðugar, er við því að búast að tap verði á fyrri hluta nýtingartímans en til mótvægis verulegur hagnaður á seinni hluta hans. Við þessar aðstæður er veruleg hættu á að tapið nýtist ekki í skattalegum skilningi ef yfirfærsla þess takmarkast við tíu ár, jafnvel þótt möguleiki sé á því að lækka afskriftir við gerð skattskila til þess að lágmarka hugsanleg skattalegt tjón vegna umræddra tímamarka. Í þessu sambandi skal bent á, að almennt er talið æskilegt að nokkurt samræmi sé í afskriftaaðferðum sem beitt er í bókhaldi og við

framtalsgerð. Að óbreyttum lögum er við því að búast að misræmi verði þar á milli en úr því má bæta með því að heimila yfirfærslu á rekstrartapi í tuttugu ár; það leiddi til þess að afskriftir í bókhaldi og á skattframtali yrði nánast eins. Í öllu falli væri afar óvenjulegt að afskriftir á framtali fyrirtækis eins og Landsvirkjunar séu skráðar talsvert lægri en í bókhaldi, þó að hið gagnstæða eigi iðulega við af ástæðum sem hér þykir ekki ástæða til að fjalla um.

Í samanburðarskyni þykir auk ofangreinds rétt að benda á, að rekstrartöp er unnt að færa á móti hagnaði á lengri tíma hjá ýmsum þjóðum en gildir hér á landi. Í Bandaríkjunum er t.d. unnt að færa tap á móti hagnaði yfir tuttugu ára tímabil (e. carry-forward of losses), en fyrst er þó heimilt þar í landi að nýta ákvæði um bakfæranleg töp í þrjú ár (e. carry-back) og er þá endurgreiddur skattur fyrri ára. Slíkt fyrirkomulag tryggir miklu betur en ella að fyrirtækjum sé ekki mismunað í skattgreiðslum eftir því hvernig afkomuþróun þeirra er.

Þá skal vakin athygli á því að í Danmörku og Svíþjóð eru engin tímamörk á yfirfærslu yfirfæranlegs taps og hið sama gildir um Írland. Í Noregi, Hollandi og á Bretlandi er heimilt að færa tap yfir í tíu ár, eins og gildir hér á landi, en á móti kemur það að hjá þessum þjóðum er einnig heimilt að bakfæra tap, allt frá einu og upp í þrjú ár. Í þessu sambandi skal minnt á að í eina tíð voru engin tímamörk á yfirfærslu rekstrartapa en því var breytt.

Afnema þarf fiskræktarsjóðsgjald

Að lokum þetta: Landsvirkjun verður gert að greiða tekjuskatt af hagnaði fyrirtækisins samkvæmt frumvarpi um skattskyldu orkufyrirtækja frá og með árinu 2006. Rétt þykir að vekja enn athygli á því að fyrirtækinu hefur verið gert að greiða skatta af starfsemi sinni í formi svonefnds fiskræktarsjóðsgjalds, sbr. ákvæði laga nr. 76/1970 um lax- og silungsveiði. Hér er um hreinan skatt að ræða, því að greiða verður skaðabætur vegna vatnsaflsvirkjana, ef þær valda tjóni á laxa- og silungsveiðiréttindum. Því eru engin rök fyrir að skattleggja sérstaklega vissar gerðir orkumannvirkja. Slík mismunun stangast á við samkeppnissjóðarmið í nýjum raforkulögum.

Greiðslan nam um 8,5 millj. kr. fyrir árið 2003 en reiknast sem ákveðið hlutfall af tekjum af vatnsaflsstöðvum og hefur skattur þessi verið greiddur árlega frá gildistöku laganna. Verði frumvarpið um skattskyldu orkufyrirtækja að lögum þykir enn brýnna en áður að þessi skattur verði ekki lagður á fyrirtækið og er þeim tilmælum beint til Efnahags- og viðskiptanefndar að hún beiti sér fyrir því að þessi skattheimta á fyrirtækið verði aflögð og eigi síðar en frá árslokum 2005 eða um leið og skattskylda hefst samkvæmt frumvarpi því sem hér til skoðunar, verði það að lögum. Iðnaðarráðuneytið og fjármálaráðuneytið eru sammála ofanefndum sjónarmiðum Landsvirkjunar og munu ræða þetta mál við landbúnaðarráðuneytið.

Virðingarfyllst

Friðrik Sophusson
forstjóri